(71461)

ક્રમાંકઃપ્રાશિનિ/છ-૨/સંકલન/૨૦૨૨/૪૭૬૨-૪૮૨૭
પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકની કચેરી,
બ્લોક નં-૧૨/૧. ડૉ.જીવરાજ મહેતા ભવન,
ગુ રા. ગાંધીનગર. તા. ૨૭/૦૫/૨૦૨૨
૩૧

પ્રતિ

- જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી, તમામ
- શાસનાધિકારીશ્રી, તમામ

વિષયઃ- રાષ્ટ્રીય બાળવિજ્ઞાન કોગ્રેસ ૨૦૨૨ બાબત.

સંદર્ભઃ- ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, ગાંધીનગરનો પત્ર ક્રમાંકઃ- GUJCOST/NCSC/2022-23/681 તા. ૨૫/૦૫/૨૦૨૨

ઉપર્યુક્ત વિષય અને સંદર્ભ અન્વયે જણાવવાનુ કે, સમગ્ર દેશમાં બાલવિજ્ઞાન પરિષદનું આયોજન કેન્દ્ર સરકારના વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિભાગ એન.સી.એસ.ટી.સી. દ્વારા યોજવામાં આવે છે. આ રાષ્ટ્રીય બાળવિજ્ઞાન કોગ્રેસ કાર્યક્રમ ૧૯૯૩ થી અમલમાં છે. આ પ્રોજેક્ટનો મુખ્ય હેતુ ૧૦ થી ૧૭ વય જુથના બાળકોમાં વિજ્ઞાન અને વૈજ્ઞાનિક અભિગમનો પ્રસાર કરવાનો છે. સદર પ્રોગ્રામ ૩૧ ડિસેમ્બરના રોજ ૧૦ થી ૧૪ વર્ષ (નીચલી વય જૂથ) અને ૧૪ થી ૧૭ વર્ષ (ઉચ્ચ વય જૂથ)ના બે જૂથમાં બાળકો ભાગ લઇ શકે છે.

સદર કાર્યક્રમ માટે ગુજરાત કાઉન્સિલ એન્ડ સાયન્સ અને ટેકનોલોજી (ગુજકોસ્ટ), ગાંધીનગર જે રાજ્યનું કોર્ડિનેટર છે. વર્ષ ૨૦૨૨ નો વિષયઃ Understanding Ecosystem for Helth and Well-Being (આરોગ્ય અને સુખાકારી માટે જીવસૃષ્ટિની સમજણ) છે અને તેના ૫ પેટા વિષયો છે. ગુજરાત રાજયના વિદ્યાથીઓ, વાલીઓ, શિક્ષકો અને સગઠનોને આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા જણાવેલ છે. આ પ્રવૃત્તિમાં નીચેની બાબતો ધ્યાને લઈ શાળાઓ ભાગ લેવાનો રહેશે.

(૧) આ પ્રવૃત્તિમાં પસંદ કરેલ શાળાઓમાં શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીનું નિયમ મુજબનું પ્રવાસ ભથ્થુ અને ટી.એ (ફકત ગુજરાત રાજય પ્રવાસ પુરતા) સંસ્થા પોતાની નિયત ગ્રાન્ટમાંથી કરી શકે છે.

(૨) પસંદ કરાયેલ શિક્ષકોને આ પ્રવૃત્તિમાં જરૂરી પ્રવાસ કરવો પડે તો (ફક્ત ગુજરાત રાજ્યમાં) તે સમયને લીવ ઓન ડ્યુટી ગણવામાં આવશે.

(૩) જિલ્લા કક્ષામાંથી પસંદ થયેલ વિદ્યાર્થીઓના દરેક ટીમનો એક લીડર રાજય કક્ષાની સ્પર્ધામાં ભાગ લેશે ત્યાર બાદ જો પ્રોજેકટ રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સ્પર્ધા માટે પસંદ થાય તો પ્રોજેકટનો ટીમ લીડર ભાગ લેશે.

(૪) રાજય સ્તર રાષ્ટ્રીય સ્તરની સ્પર્ધામાં ભાગ લેવા માટેનો પ્રવાસ ભથ્થું ખર્ચ ગુજકોસ્ટ દ્વારા ચૂકવવામાં આવશે.

(૫) ચાલુ વર્ષે આ પ્રવૃત્તિમાં રાજયની તમામ શાળાઓએ આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવાનો રહેશે. આ કાર્યક્રમ અંગે વિશેષ માહિતી મેળવવા માટે જિલ્લાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર અથવા ગુજકોસ્ટ કચેરીનો સંપર્ક કરવાનો રહેશે.

(૬) આ રાષ્ટ્રીય પ્રવૃત્તિમાં ગુજરાતના વિદ્યાર્થીઓ, શિક્ષકો અને શાળાઓ હંમેશ મુજબ સારો દેખાવ કરી ગુજરાતનું ગૌરવ વધારશે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે. તે માટે શાળાના ઉત્સાહી, શિક્ષકોને વધુ પ્રોત્સાહન મળે અને તેનો લાભ શળાના બાળકોને મળે તે અંગેનું વતાવરણ શાળામાં ઉભુ થાય એવા પ્રયત્નો કરવાના રહેશે.

બિડાણઃ- ઉપર મુજબ

(ડૉ. એમ.આઇ.જોષી)
નિયામક પ્રાથમિક શિક્ષણ
ગુ. રા. ગાંધીનગર

નકલ રવાનાઃ-

- સલાહકારશ્રી, ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, વિજ્ઞાન અને પ્રૌદ્યોગિકી વિભાગ, ગુજરાત સરકાર, બ્લોક-બી, ૭ મો માળ, બહુમાળી ભવન, સેકટર-૧૧, ગાંધીનગર

Scanned by CamScanner

GUJARAT COUNCIL ON SCIENCE AND TECHNOLOGY

Department of Science & Technology, Government of Gujarat

Block : B, 7th Floor, M. S. Building, Nr. Pathikashram, Sector-11,
Gandhinagar, Gujarat - 382011.
Phone : (079) 23259362-65 Fax : (079) 23259363
E-mail : info-gujcost@gujarat.gov.in
URL : www.gujcost.gujarat.gov.in

सत्यमेव जयते

27 MAY 2022

71461

Dr. Narottam Sahoo
Advisor and Member Secretary

No. GUJCOST/NCSC/2022-23/681

25th May, 2022

Dr. M. I. Joshi
Director
Directorate of Primary Education, Govt. of Gujarat
Block No. 12, Dr. Jivraj Mehta Bhavan
Gandhinagar 382010

Sub: Request for issuing a Circular for Participation of Students and Teachers in the National Children's Science Congress 2022 programme

Dear Sir,

Greetings from Gujarat Council on Science & Technology (GUJCOST), Gandhinagar.

It is our pleasure to inform you that GUJCOST has successfully organized and completed the 29th State Children's Science Congress during 19-21st December, 2021 at Vigyan Bhavan, Gujarat Science City, Ahmedabad. For the year 2021-22, a total of 10,644 projects were registered from 33 districts of Gujarat State. Out of which 2162 projects were shortlisted for presentation at the district level competition and finally 189 projects got selected for the state level competition. This includes the participation of 82 boys and 107 girls in the state level programme.

National Children's Science Congress (NCSC) is a nationwide activity of National Council for Science and Technology Communication (NCSTC), Department of Science and Technology, Government of India. The aim of NCSC is to spread the concept of the method of science among the children through their project activities adopting the principle of "Learning through Doing".

The focal theme of NCSC-2022 is "Understanding Ecosystem for Health and Well-Being" with five sub-themes, namely, (i) Know your ecosystem, (ii) Fostering health, nutrition and well-being, (iii) Social and cultural practices for ecosystem and health, (iv) Ecosystem based approach (EBA) for self-reliance and (v) Technological innovation for ecosystem and health. A leaflet of NCSC 2022 and 2023 in English and Gujarati language is enclosed herewith for your kind reference. This programme for children in the age of 10 to 14 years (lower age group) and from 14 to 17 years (upper age group) as on December 31 of the calendar year.

This NCSC programme is being organized in every district though our Community Science Centre (CSC). In this connection, we would like to request you to issue a circular in favour of DPEO of all districts so that maximum number of school students and teachers participate in this programme and showcase their scientific talent and spirit at the State and National level through on-line / offline manner. We are enclosing herewith a draft Circular in this regard for your kind perusal.

We look forward to your kind support and cooperation in the above.

Thank you and with best regards,

Yours sincerely,

(Narottam Sahoo)

Encl: As above

Scanned by CamScanner

ક્રમાંક : NCSC/૨૦૨૧-૨૨/
પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકની કચેરી,
બ્લોક નં-૧૨/૧ ડો.જી.મ.ભવન
ગુ. રા. ગાંધીનગર
તા.

પ્રતિ
જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણાધિકારીશ્રી,
જિ.પં.શિ.સમિતિ, તમામ
શાસનાધિકારીશ્રી નં,પ્રા,શિ.સમિતિ તમામ

વિષયઃ- રાષ્ટ્રીય બાળવિજ્ઞાન કોંગ્રેસ ૨૦૨૨

પરિપત્રઃ-

સમગ્ર દેશમાં બાલવિજ્ઞાન પરિષદનું આયોજન કેન્દ્ર સરકારનાં વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજી વિભાગ એન.સી.એસ.ટી.સી દ્વારા યોજવામાં આવે છે. આ રાષ્ટ્રીય બાળવિજ્ઞાન કોંગ્રેસ કાર્યક્રમ ૧૯૯૩થી અમલમાં છે. આ પ્રોજેક્ટનો મુખ્ય હેતુ ૧૦ થી ૧૭ વર્ષના બાળકોમાં વિજ્ઞાન અને વૈજ્ઞાનિક અભિગમનો પ્રસાર કરવાનો છે. જેમાં 10 થી 14 વર્ષ (નીચલી વય જૂથ) અને 14 થી 17 વર્ષ (ઉચ્ચ વય જૂથ) ના બે જૂથમાં ભાગ લઇ શકે છે.

આ કાર્યક્રમ માટે ગુજરાત કાઉન્સિલ એન્ડ સાયન્સ અને ટેકનોલોજી, ગાંધીનગરએ ગુજરાત રાજયનું કોર્ડિનેટર છે વર્ષ ૨૦૨૨નો વિષયઃ Understanding Ecosystem for Health and Well-Being (આરોગ્ય અને સુખાકારી માટે જીવસૃષ્ટિની સમજણ) છે. અને તેના ૫ પેટા વિષયો છે. ગુજરાત રાજ્યના વિદ્યાર્થીઓ, વાલીઓ, શિક્ષકો અને સંગઠનોને આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા માટે આમંત્રણ પાઠવવામાં આવ્યું છે.આ પ્રવૃતિમાં શાળાના શિક્ષકો અને વિધાર્થીઓ ભાગ લઈ શકે તે હેતુસર આ અંગેના પરિપત્રથી રાજ્યના તમામ જિ.શિ.અ.શ્રીઓને જાણ કરવામાં આવે છે.

૧. આ પ્રવૃતિમાં પસંદ કરેલ શાળાઓમાં શિક્ષક અને વિદ્યાર્થીનું નિયમ મુજબનું પ્રવાસ ભથ્થું અને ટી.એ (ફક્ત ગુજરાત રાજ્ય પ્રવાસ પૂરતા) સંસ્થા પોતાની નિયત ગ્રાન્ટમાંથી કરી શકે છે.
૨. પસંદ કરાયેલ શિક્ષકોને આ પ્રવૃતિમાં જરૂરી પ્રવાસ કરવો પડે તે સમયને લીવ ઓન ડ્યુટી ગણવામાં આવશે.
3. જીલ્લા કક્ષામાંથી પસંદ થયેલ વિધાર્થીઓના દરેક ટીમનો એક લીડર રાજય સ્તર કક્ષાની સ્પર્ધામાં ભાગ લેશે ત્યારબાદ જો પ્રોજેકટ રાષ્ટ્રીય સ્તરની સ્પર્ધામાં માટે પસંદ થાય તો પ્રોજેકટનો ટીમ લીડર ભાગ લેશે.
૪. રાજ્ય સ્તર અને રાષ્ટ્રીય સ્તરની સ્પર્ધામાં ભાગ લેવા માટેનો પ્રવાસ ભથ્થું ખર્ચ ગુજકોસ્ટ દ્વારા ચૂકવવામાં આવશે.
૫. તદઅનુસાર ચાલુ સાલે આ પ્રવૃતિમાં રાજયની તમામ શાળાઓને આ કાર્યક્રમમાં ભાગ લેવા વિનંતી છે. આ કાર્યક્રમ અંગે વિશેષ માહિતી મેળવવા માટે જીલ્લાના લોક વિજ્ઞાન કેન્દ્ર અથવા ગુજકોસ્ટ કચેરીનો સંપર્ક કરવા વિંનતી છે.
૬. આ રાષ્ટ્રીય પ્રવૃતિમાં ગુજરાતના વિધાર્થીઓ, શિક્ષકો અને શાળાઓ હંમેશ મુજબ સારો દેખાવ કરી ગુજરાતનું ગૌરવ વધારશે તેવી અપેક્ષા રાખવામાં આવે છે.તે માટે શાળાના ઉત્સાહી , શિક્ષકોને વધુ પ્રોત્સાહન મળે અને તેનો લાભ શાળાના બાળકોને મળે તે અંગેનુ વાતાવરણ શાળામાં ઉભુ થાય એવા પ્રયત્નો કરવાના રહેશે.

(એમ. આઇ. જોષી)
પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામક
ગુજરાત રાજય, ગાંધીનગર.

નકલ રવાનાઃ-
સલાહકાર, ગુજરાત કાઉન્સિલ ઓન સાયન્સ એન્ડ ટેકનોલોજી, વિજ્ઞાન અને પ્રૌધોગિકી વિભાગ, ગુજરાત સરકાર, બ્લોક-બી, ૭મો માળ, બહુમાળી ભવન, સેકટર-૧૧, ગાંધીનગરઃ ૩૮૨૦૧૧

Scanned by CamScanner

National Children's Science Congress

NCSC 2022 – 2023

Focal Theme and Sub-themes

National Children's Science Congress (NCSC), a flagship programme of National Council for Science and Technology Communication (NCSTC), Department of Science & Technology (DST), Government of India, was launched nationwide in 1993, for children of 10-17 years age which includes both regular school-goers, dropouts, children of slum or street dwellers. The programme also provides platform for specially-abled children (*Divyangjan*). It acts as a platform for the children to be rational and apply scientific methods to understand, research and seek solutions for solving local problems in their neighbourhoods.

This inquiry-based learning programme is held every year on a specific focal theme which is continued consecutively for two years, and is decided upon the basic principle of 'Local for Global'. Under the 'new normal' situation following Covid pandemic the UNO has declared 2021-2030 as the UN Decade on '*Ecosystem Restoration'* within existing structures and available resources considering its commitment to human well-being, biodiversity conservation and achieving Sustainable Development Goals. Keeping this declaration as well as consequences in view, the focal theme of NCSC 2022 & 2023 has been decided as-

UNDERSTANDING ECOSYSTEM FOR HEALTH AND WELL-BEING

Ecosystems are the planet's life-support systems not only for humans but also for all other life-forms. Human survival has fundamental needs for food, water, clean air, shelter and regulated climatic condition. Other benefits derived from an ecosystem include full complement of species, intact watersheds, climate regulation and genetic diversity. Stress of any form on ecological balance, biodiversity, freshwater sources, food-producing systems and climate regulation cause major adverse impacts on health and well-being. Therefore, understanding ecosystem as life-support-system in terms of its components, interrelationships among the components, role and functions of abiotic and biotic factors, significance of food chain, energy dynamics, ecological services, biodiversity (genetic and species varieties) are very important to develop ecological literacy. Moreover, understanding human impacts on ecosystems affecting health and well-being are also quite important. It is essential to know how our activities disturb the ecosystem functions leading to various negative impacts on health and overall well-being. Hence, our daily activities at all levels need rectification and re-designing to reduce the negative impacts on ecosystem and thereby achieving ecosystem sustainability, health safety and security as well as well-being for all.

Scanned by CamScanner

The focal theme will focus on the major following aspects by engaging children for inquiry-based learning applying methods of science in their own local contexts:

- Exploring and understanding ecosystem(s) in their neighborhoods and taking initiatives for ecosystem conservation and restoration;
- Making inquiry into the interlinkages of ecosystem with health, nutrition and well- being along with their implications;
- Taking initiatives for experimentation, based on ecosystem approach, for local level natural resource management, farm and non-farm-based production, and finding out ways for food, nutrition and livelihood security, health safety, and developing resilience and adaptation towards climate change and disaster risk reduction.
- Looking into innovative S&T solutions for ecosystem conservation and restoration, nutrition and health safety.

Keeping these major focuses in view, the focal theme has been divided into the following five sub-themes:

Sub-theme I: Know your ecosystem

Broadly, this sub-theme will encourage the children to explore, identify and carry out studies on the ecosystem(s) in their neighbourhoods to know about its different components (abiotic and biotic), their inter-relationship, functions, role of certain species in the ecosystems, association of biodiversity with the ecosystems, ecological services, human dependency on the ecosystem(s) and impact of human activities on the ecosystem(s).

Sub-theme II: Fostering health, nutrition and well-being

This sub-theme will inspire the children to make scientific inquiry, in their own localities, about situation of health (both human and animal), nutrition and well-being and will also encourage them to make efforts to identify ways and means to fortify and foster the situation ensuring health safety and security, nutritional security and well-being at individual, family and community levels.

Sub-theme III: Social and cultural practices for ecosystem and health

Under this sub-theme children will be inspired to identify, document and validate local socio-cultural practices in their local contexts evolved over a period of time for the protection of ecosystems and their associated services, sustainability, conservative nature way and means such knowledge systems got transferred from one generation to another.

Scanned by CamScanner

Sub-theme IV: Ecosystem based approach (EBA) for self-reliance

Children, under this sub-theme, will get scope to identify the prospects and study / explore how integrated management of land, water and living resources promotes conservation and sustainable use in an equitable way. Children can also study the wide range of ecosystem management activities that increase the resilience and reduce the vulnerability of people and the environment to climate change. Various approaches based on different ecosystems can be studied and explored by children under this sub-theme.

Sub-theme V: Technological innovation for ecosystem and health

This sub-theme will encourage children to find local-level problems and take initiatives for developing local technological solutions from the perspectives of green technology, appropriate technology, information and communication technology or improvising traditional technology based on the principles of frugal innovation.

****

Scanned by CamScanner

રાષ્ટ્રીય બાળ વિજ્ઞાન પરિષદ

વર્ષ - ૨૦૨૨-૨૦૨૩

ફોકલ થીમ

આરોગ્ય અને સુખાકારી માટે ઇકો સિસ્ટમ ની સમજણ

Scanned by CamScanner

❖ નેશનલ ચિલ્ડ્રન્સ સાયન્સ કોંગ્રેસ (NCSC), નેશનલ કાઉન્સિલ ફોર સાયન્સ એન્ડ ટેક્નોલોજી કોમ્યુનિકેશન (NCSTC), ડિપાર્ટમેન્ટ ઓફ સાયન્સ એન્ડ ટેક્નોલોજી (DST), ભારત સરકારનો મુખ્ય કાર્યક્રમ, ૧૯૯૩ માં ૧૦ થી ૧૭ વર્ષની વયના બાળકો માટે દેશભરમાં શરૂ કરવામાં આવ્યો હતો. જેમાં નિયમિત શાળાએ જનારા, શાળા છોડી દેનારા, ઝૂંપડપટ્ટીના બાળકો અથવા શેરીમાં રહેતા બંનેનો સમાવેશ થાય છે. આ કાર્યક્રમ ખાસ વિકલાંગ બાળકો (દિવ્યાંગજન) માટે પ્લેટફોર્મ પણ પૂરું પાડે છે. તે બાળકોને તર્કસંગત બનવા અને તેમના પડોશમાં સ્થાનિક સમસ્યાઓના ઉકેલ માટે સમજવા, સંશોધન કરવા અને ઉકેલો શોધવા માટે વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિઓ લાગુ કરવા માટે એક મંચ તરીકે કામ કરે છે. આ પૂછપરછ-આધારિત લર્નિંગ પ્રોગ્રામ દર વર્ષે ચોક્કસ ફોકલ થીમ પર યોજવામાં આવે છે જે સતત બે વર્ષ સુધી ચાલુ રાખવામાં આવે છે અને 'લોકલ ફોર ગ્લોબલ'ના મૂળ સિદ્ધાંત પર નક્કી કરવામાં આવે છે. કોવિડ રોગચાળા પછીની 'નવી સામાન્ય' પરિસ્થિતિ હેઠળ UNO એ માનવ સુખાકારી, જૈવવિવિધતા સંરક્ષણ અને ટકાઉ વિકાસ લક્ષ્યોને હાંસલ કરવા માટે તેની પ્રતિબદ્ધતાને ધ્યાનમાં રાખીને અસ્તિત્વમાંના બંધારણો અને ઉપલબ્ધ સંસાધનોમાં 'ઇકોસિસ્ટમ રિસ્ટોરેશન' પર ૨૦૨૧-૨030ને UN દાયકા તરીકે જાહેર કર્યા છે. આ ઘોષણા તેમજ પરિણામોને ધ્યાનમાં રાખીને, NCSC 2022 અને 2023 ની ફોકલ થીમ નક્કી કરવામાં આવી છે.

❖ **ફોકલ થીમ - આરોગ્ય અને સુખાકારી માટે ઇકો સિસ્ટમ ની સમજણ (Understanding Eco System for Health & Well – Being)**

ઇકોસિસ્ટમ્સ આપણાં ગ્રહની જીવન સહાયક પ્રણાલીઓ છે જે ફક્ત મનુષ્યો માટે જ નહીં પરંતુ અન્ય તમામ જીવન-સ્વરૂપો માટે પણ છે. ખોરાક, પાણી, સ્વચ્છ હવા, આશ્રય અને નિયંત્રિત આબોહવા વગેરે માનવ અસ્તિત્વ માટે ની મૂળભૂત જરૂરિયાતો છે. ઇકોસિસ્ટમમાંથી મેળવેલા અન્ય ફાયદાઓમાં પ્રજાતિઓના સંપૂર્ણ પૂરક, અખંડ વોટરશેડ, આબોહવા નિયમન અને આનુવંશિક વિવિધતાનો સમાવેશ થાય છે. ઇકોલોજીકલ સંતુલન, જૈવવિવિધતા, તાજા પાણીના સ્ત્રોતો, ખાદ્ય ઉત્પાદન પ્રણાલીઓ અને આબોહવા નિયમન પર કોઈપણ પ્રકારનો તણાવ આરોગ્ય અને સુખાકારી પર મોટી પ્રતિકૂળ અસરોનું કારણ બને છે. તેથી, ઇકોસિસ્ટમને જીવન-સહાયક-સિસ્ટમ તરીકે સમજવું જરૂરી છે. ઇકોસિસ્ટમ ના ઘટકો, ઘટકો વચ્ચેના આંતરસંબંધો, અજૈવિક અને જૈવિક પરિબળોની ભૂમિકા અને કાર્યો, ખાદ્ય સાંકળનું મહત્વ, ઊર્જા ગતિશીલતા, ઇકોલોજીકલ સેવાઓ, જૈવવિવિધતા (આનુવંશિક અને પ્રજાતિઓની જાતો) વગેરે ઇકોલોજિકલ સાક્ષરતા લાવવા ખૂબ જ મહત્વપૂર્ણ છે. તદ્ઉપરાંત, આરોગ્ય અને સુખાકારીને અસર કરતી ઇકોસિસ્ટમ પર માનવ પ્રભાવોને સમજવું પણ ખૂબ મહત્વનું છે. તે જાણવું આવશ્યક છે કે કેવી રીતે આપણી પ્રવૃત્તિઓ ઇકોસિસ્ટમના કાર્યોને ખલેલ પહોંચાડે છે જે આરોગ્ય અને એકંદર સુખાકારી પર વિવિધ નકારાત્મક અસરો તરફ દોરી જાય છે. આથી, ઇકોસિસ્ટમ પરની નકારાત્મક અસરોને ઘટાડવા અને તેના દ્વારા ઇકોસિસ્ટમ ટકાઉપણું, આરોગ્ય સલામતી અને સલામતી તેમજ તમામ માટે સુખાકારી પ્રાપ્ત કરવા માટે તમામ સ્તરે આપણી દૈનિક પ્રવૃત્તિઓને સુધારણા અને પુનઃડિઝાઇનિંગની જરૂર છે.

Scanned by CamScanner

ફોકલ થીમ બાળકોને તેમના પોતાના સ્થાનિક સંદર્ભોમાં વિજ્ઞાનની પદ્ધતિઓ લાગુ કરવા માટે પૂછપરછ-આધારિત શિક્ષણ માટે સંલગ્ન કરીને મુખ્ય નીચેના પાસાઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરશે.

- તેમના પડોશમાં ઇકોસિસ્ટમનું અન્વેષણ અને સમજણ અને ઇકોસિસ્ટમ સંરક્ષણ અને પુનઃસ્થાપન માટે પહેલ કરવી
- આરોગ્ય, પોષણ અને સુખાકારી સાથે ઇકોસિસ્ટમના આંતર જોડાણો અને તેની અસરોની તપાસ કરવી
- સ્થાનિક સ્તરે પ્રાકૃતિક સંસાધન વ્યવસ્થાપન, ફાર્મ અને બિન-ખેતી આધારિત ઉત્પાદન, અને ખોરાક, પોષણ અને આજીવિકા સુરક્ષા, આરોગ્ય સલામતી, અને આબોહવા પરિવર્તન અને આપત્તિ પ્રત્યે સ્થિતિસ્થાપકતા અને અનુકૂલન વિકસાવવા માટેના માર્ગો શોધવા માટે, ઇકોસિસ્ટમ અભિગમના આધારે પ્રયોગો માટે પહેલ કરવી. જોખમ ઘટાડો.
- ઇકોસિસ્ટમ સંરક્ષણ અને પુનઃસ્થાપન, પોષણ અને આરોગ્ય સલામતી માટે નવીન વિજ્ઞાન અને તકનીકી ઉકેલ શોધવા.

આ મુખ્ય બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, ફોકલ થીમને નીચેની પાંચ પેટા થીમમાં વિભાજિત કરવામાં આવી

૧. તમારી ઇકો સિસ્ટમ ને જાણો (Know your ecosystem)

વ્યાપક રીતે, આ પેટા-થીમ બાળકોને તેમના પડોશમાં ઇકોસિસ્ટમનું અન્વેષણ કરવા, ઓળખવા અને તેના વિવિધ ઘટકો (એક જૈવિક અને જૈવિક), તેમના આંતરસંબંધો, કાર્યો, ઇકોસિસ્ટમમાં અમુક પ્રજાતિઓની ભૂમિકા, ઇકોસિસ્ટમ્સ સાથે જૈવવિવિધતાનું જોડાણ, ઇકોલોજીકલ સેવાઓ, ઇકોસિસ્ટમ પર માનવ નિર્ભરતા અને ઇકોસિસ્ટમ પર માનવ પ્રવૃત્તિઓની અસર, વિશે જાણવા માટે તેના પર અભ્યાસ કરવા પ્રોત્સાહિત કરશે.

૨. આરોગ્ય, પોષણ અને સુખાકારીને પ્રોત્સાહન આપવું (Fostering health, nutrition and well-being)

આ પેટા-થીમ બાળકોને તેમના પોતાના વિસ્તારમાં, આરોગ્યની સ્થિતિ (માનવ અને પ્રાણી બંને), પોષણ અને સુખાકારી વિશે વૈજ્ઞાનિક તપાસ કરવા માટે પ્રેરિત કરશે અને સાથે સાથે વ્યક્તિગત, કુટુંબ અને સામુદાયિક સ્તરે આરોગ્ય સલામતી અને સુરક્ષા, પોષણ સુરક્ષા અને સુખાકારી સુનિશ્ચિત કરતી પરિસ્થિતિને મજબૂત અને પ્રોત્સાહન આપવાના માર્ગો અને માધ્યમો ઓળખવાના પ્રયાસો કરવા માટે પણ પ્રોત્સાહિત કરશે.

૩. ઇકોસિસ્ટમ અને આરોગ્ય માટે સામાજિક અને સાંસ્કૃતિક પ્રથાઓ (Social and cultural practices for ecosystem and health)

આ પેટા-થીમ હેઠળ બાળકોને તેમના સ્થાનિક કક્ષાએ ઇકોસિસ્ટમ ના સંરક્ષણ અને તેની સાથે જોડાયેલ સેવાઓ હેતુ સમયાંતરે વિકસિત થયેલ સામાજિક-સાંસ્કૃતિક પ્રથાઓ તથા ટકાઉપણું, રૂઢિચુસ્ત પ્રકૃતિની રીત અને અર્થ આવી જ્ઞાન પ્રણાલીઓ એક પેઢીથી બીજી પેઢીમાં સ્થાનાંતરિત થઈ તેના વિશે જાણવા તેને લગતા દસ્તાવેજ તથા તેની અધિકૃતતા માટે પ્રેરિત થશે.

Scanned by CamScanner

૪. સ્વ-નિર્ભરતા માટે ઇકોસિસ્ટમ આધારિત અભિગમ (Ecosystem based approach for self-reliance)

બાળકોને, આ પેટા-થીમ હેઠળ, સંભાવનાઓને ઓળખવા અને જમીન, પાણી અને જીવંત સંસાધનોનું સંકલિત સંચાલન કેવી સમાન રીતે સંરક્ષણ અને ટકાઉ ઉપયોગને પ્રોત્સાહન આપે છે તેનો અભ્યાસ/અન્વેષણ કરવા માટે પ્રેરિત થશે. બાળકો ઇકોસિસ્ટમ મેનેજમેન્ટ પ્રવૃત્તિઓની વિશાળ શ્રેણી કે જે સ્થિતિ સંતુલનમાં વધારો કરે છે અને લોકો અને પર્યાવરણની આબોહવા પરિવર્તનની નબળાઈને ઘટાડે છે તેનો પણ અભ્યાસ કરી શકે છે. આ પેટા થીમ હેઠળ બાળકો દ્વારા વિવિધ ઇકોસિસ્ટમ પર આધારિત વિવિધ અભિગમોનો અભ્યાસ અને અન્વેષણ કરી શકાય છે.

૫. ઇકોસિસ્ટમ અને આરોગ્ય માટે તકનીકી નવીનીકરણ (Technological innovation for ecosystem and health)

આ પેટા-થીમ બાળકોને સ્થાનિક સ્તરની સમસ્યાઓ શોધવા અને ગ્રીન ટેક્નોલોજી, ઉચિત ટેક્નોલોજી, માહિતી અને સંદેશાવ્યવહાર ટેક્નોલોજીના પરિપ્રેક્ષ્યમાં સ્થાનિક તકનીકી ઉકેલો વિકસાવવા અથવા કરકસરયુક્ત નવીનતાના સિદ્ધાંતો પર આધારિત પરંપરાગત તકનીકને સુધારવા માટે પહેલ કરવા પ્રોત્સાહિત કરશે.

****

Scanned by CamScanner